

сумніву, за такий час в суспільстві вирішувалися і вирішуються безліч проблем. Такою, що потребує негайного вирішення, постає сьогодні проблема тютюнопаління серед молоді та дорослого населення. Тютюнопаління в усьому світі вважають основною причиною в структурі захворюваності та смертності. Досвід багатьох країн, які досягли відчутних успіхів у зниженні захворюваності та смертності від хронічних неінфекційних захворювань, довів, що саме зменшення поширеності куріння здійснює статистично вірогідний позитивний вплив на показники здоров'я населення.

Перелік використаної літератури:

1. Вавілова Л. Л. Відмова від тютюнокуріння у пацієнтів із серцево-судинними захворюваннями / І. М. Горбась, О. О. Кваша, Ю. М. Сіренко // Международный эндокринологический журнал. – 2014. – № 8 (64). – С. 155–156.
2. Винниченко В. Ю. Влияние табакокурения на психофизиологические функции организма в юношеском возрасте // Вестник ЮУрГУ. Серия «Образование, здравоохранение, физическая культура» – 2013. – № 2. – С. 149.
3. Ганиева И. И. Влияние курения на костную ткань. Состояние проблемы / И. И. Ганиева, А. А. Карабиненко, С. С. Еремина, О. М. Урванцева, Г. И. Сторожаков // Лечебное дело. – 2013. – № 1. – С. 4–7.
4. Густоварова Т. А. Особенности течения беременности и родов у курящих женщин / Т. А. Густоварова, Л. В. Рощина, Л. С. Киракосян, Т. В. Грибко // Вестник Смоленской медицинской академии. – 2010. – № 4. – С. 29–30.
5. Краснова Ю. Н. Влияние табачного дыма на органы дыхания / Юлия Николаевна Краснова // Сибирский медицинский журнал. – 2015. – № 6. – С. 12–13.
6. Скляр В. Н. Проблемы курения и отношение к ней молодежи / Виталий Николаевич Скляр // Научный вестник ЮИМ. – 2014. – № 4. – С. 78–79.
7. Doll R. Mortality in relation to smoking: 50 years' observations on male British doctors / R. Doll, R. Peto, J. Boreham, I. Sutherland // BMJ. – 2004. – 328(7455). – P. 1519.
8. Математика о вреде курения: (доклады Московской научно-практической конференции «Студенческая наука» [Электронный ресурс] / А. Д. Ванина // Вестник Международного института экономики и права. – 2015. – № 5. – С. 246. – Режим доступа до журн.: <http://cyberleninka.ru/article/n/matematika-o-vrede-kureniya>.
9. Табак. Информационный бюллетень № 339. Май 2015 г. / Режим доступа: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs339/ru/>
10. Українська молодь стала палити менше – експерти. / Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2196846-ukrainska-molod-stala-kuriti-mense-eksperti.html>

РОЛЬ ШКОЛИ У ПРОФІЛАКТИЦІ ДИТЯЧОГО ТА ПІДЛІТКОВОГО АЛКОГОЛІЗМУ

*Білизна Олена Вячеславівна
м. Полтава*

Алкоголізм серед підлітків є однією з найсерйозніших медичних і соціально значущих проблем для нашої держави. Масштаби та темпи поширення алкоголізму в країні такі, що ставлять під загрозу фізичне й моральне здоров'я підлітків. За даними ВООЗ Україна займає перше місце в Європі з проблеми підліткового алкоголізму [3].

Актуальність даної теми полягає в знаходженні методів боротьби з дитячим та підлітковим алкоголізмом, в зв'язку з надзвичайною популярністю цієї шкідливої звички серед школярів.

Аналіз психолого-педагогічної літератури дав змогу встановити, що для розвитку наукових основ формування здорового життя значний внесок зробили О. С. Віреніус, І. І. Горбунов-Посадов, Д. А. Дриль, П. Ф. Лесгафт, В. О. Португалов, С. А. Рачинский, Л. Н. Толстой та інших. У 30-ті роки питаннями попередження адитивної і девіантної поведінки серед неповнолітніх займалися такі педагоги, як П. О. Коновалов, В. І. Куфаєв, А. С. Макаренко та інші; психологи – Л. С. Виготський, В. М. Нікольський; лікарі – В. Р. Дубрович, Р. М. Зиман, О. С. Шоломович; юристи – П. О. Андрєєв, М. Н. Гернет. Представники різних напрямів намагалися виявити причини, чинники та умови виникнення алкоголізму та наркоманії неповнолітніх, і залежно від цього, побудувати систему профілактики.

Проаналізувавши наукову літературу, нами було обрано певне коло питань, які розкриваються в даній статті, мета якої полягає в обґрунтуванні системи заходів, спрямованих на вирішення проблеми алкоголізму серед молоді, виявленням комплексу умов успішного

вирішення завдань щодо профілактики алкоголізму серед школярів та доцільності введення часткових змін у навчально-виховний процес школи.

Щорічно у світі 9 % усіх випадків смертей молодих людей у віці 15 – 29 років є наслідком зловживання алкоголем [2]. До 80 % дорослих, хворих на алкоголізм, почали зловживати саме в підлітковому віці. Особливо тривожним фактом є раннє залучення і швидке звикання до спиртного дітей та підлітків. Алкоголізм у них розвивається швидше, ніж у дорослих, і має набагато тяжчі наслідки. Майже 40 % молоді регулярно вживають спиртні напої. Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) провів в Україні дослідження серед школярів, яке показало, що порівняно з 2010 роком, діти в Україні почали раніше вживати алкоголь. Найчастіше це відбувається у віці 13 – 15 років (33 % опитаних), а 15 % взагалі вживали спиртні напої ще у віці 10 – 11 років [3]. Рівень поширеності вживання алкогольних напоїв серед хлопців та дівчат є практично однаковим [1].

Основними причинами дитячого алкоголізму є, по-перше, народження і перебування дітей у сім'ях з підвищеним фактором ризику. Адже змалку дитина стикається з проблемою браку уваги з боку батьків. У таких дітей самостійно проходить період соціальної адаптації та становлення особистості. Проблеми, які виникають вирішуються самостійно і не завжди правильно. В такому випадку, вживання спиртових напоїв виступає в ролі самоствердження та протистояння сім'ї, школі, труднощам.

По-друге, це реклама алкоголю. В останні роки чималу роль у розвитку особистості відіграють засоби масової інформації, особливо телебачення та інтернет. Красиво обіграні рекламні ролики залишають яскравий відбиток у дитячій свідомості. Перш за все, це реклами пивних «імперій», адже вони частіше за все бувають спонсорами спортивних змагань, і тому пивний спосіб життя асоціюється у молоді з культом сили та спорту.

По-третє, це спроба школяра забути за допомогою спиртного, ховаючись від проблем в школі, з друзями, з батьками, вчителями та іншими дорослими. Бажання подолати негативні емоції, пов'язані із невдачами в навчанні і в спілкуванні з однокласниками.

Ще одна немало важлива причина дитячого алкоголізму бере початок з психологічного стану дитини. Психологи зазначають, що почуття нудьги – прямий шлях до алкоголізму. Тому завдання батьків та школи – максимально заповнити дозвілля дитини [3].

Головною причиною алкоголізму школярів є необізнаність, тобто незнання елементарної інформації про шкоду алкогольних напоїв та незацікавленість станом власного здоров'я.

Підлітковий вік є особливим у фізіологічному, психологічному та соціальному плані. Цей період характеризується бурхливим ростом як окремих органів, так і всього організму в цілому, статевим дозріванням, вдосконаленням функцій органів і систем, дозріванням нервових клітин, посиленням діяльності ендокринних залоз. Діяльність органів і систем у пубертатний період відрізняється функціональною незрілістю, підвищенням реактивності тканин до багатьох факторів зовнішнього середовища, особливо шкідливих. Підлітки уразливіші до впливу алкоголю, токсичність якого в них більш значна, ніж у дорослих. Тому одне з найважливіших завдань школи – це профілактика алкоголізму.

Існує три етапи профілактики алкоголізму: первинна, вторинна і третинна.

Первинна профілактика – це спектр заходів, спрямованих на попередження причин алкоголізму за довго до того, як вони можуть з'явитися у людини, саме цей період є найвагомим і найважливішим. Первинна профілактика – це робота в першу чергу працівників школи (вчителів початкових класів, класних керівників, психологів, вчителів основ здоров'я, біології, хімії, безпеки життєдіяльності, завучів з виховної роботи тощо). Молодший і середній вік – це найбільш оптимальний період з точки зору формування антиалкогольних установок. Беручи до уваги психологічні особливості даної вікової категорії, пояснювальна робота повинна бути безпосередньо спрямована на засудження шкідливих звичок та заохочення здорового способу життя. Доведено, що дієвий спосіб профілактики – не деструктивний, який заснований на залякуванні людини, а саме конструктивний. Цей метод направлений на формування такої смислової орієнтації особистості, для якої алкоголь не може бути цінністю.

Вторинна профілактика працює безпосередньо з людьми, які вже вживають алкоголь. До складу даної профілактики входять рання діагностика, розкриття психологічного неблагополуччя особистості, яке безпосередньо пов'язане з причинами, пропозиція широкої психологічної допомоги (клінічна бесіда, групи спілкування, робота з безпосереднім оточенням і сім'єю та ін.).

Третинна профілактика надає кваліфіковану допомогу хворим, що видужують від алкоголізму [2].

Отже, алкоголь несе деградацію і загибель. Вживання спиртного підлітками в будь-якій дозі призводить до алкогольного отруєння і повинно розглядатися як патологія, це завжди зловживання. Те, що перша спроба вживання будь-яких алкогольних напоїв підлітками в Україні відбувається до 13 років, що як хлопці, так і дівчата вже в підлітковому віці кілька разів перебували в стані сп'яніння, свідчить, що наші підлітки не усвідомлюють небезпек пов'язаних з алкоголем, необізнані з елементарною інформацією про шкоду алкогольних напоїв, не зацікавлені станом власного здоров'я. Суттєвого покращення цієї ситуації можна досягти при проведенні загально державних програм, поліпшенні соціально-економічної ситуації в країні та підвищенні рівня санітарно-просвітницької роботи. При проведенні широкомасштабних заходів, спрямованих на боротьбу з алкоголізмом, необхідно підкреслити надзвичайно важливу роль працівників освіти. Саме вони, будучи добре обізнаними та компетентними у питаннях валеології, вікової психології та методики впливу на свідомість школярів, систематично і наполегливо повинні переконувати молодь не вживати алкоголь та активно впливати на мотивацію дотримання здорового способу життя. У цьому запорука здоров'я нашої української нації.

Перелік використаної літератури:

1. Бондар Т. В. Рівень поширення і тенденції вживання тютюну, алкогольних напоїв, наркотичних речовин серед учнівської молоді України / Т. В. Бондар, Ю. П. Галич та ін. кер. авт. кол. О. М. Балакієва. – К.: Обнова, 2011. – 176 с.
2. Глобальная стратегия сокращения вредного употребления алкоголя / Всемирная организация здравоохранения. – Женева, 2010. – 42 с.
3. Циганкова А. С. Проблема дитячого алкоголізму та наркоманії в Україні [Текст] // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у вищій та середній школі» (XX Каришинські читання) / За заг. Ред. Проф. М. В. Гриньової – Полтава, 2013. – 424 с.

ДОСЛІДЖЕННЯ СТІЙКОСТІ ЕЛЕМЕНТІВ КОНСТРУКЦІЙ З УРАХУВАННЯМ УМОВ ЇХ ЗАКРІПЛЕННЯ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ НАДЗВИЧАЙНИМ СИТУАЦІЯМ

*Лобода Дмитро Олександрович
м. Полтава*

Протягом всього терміну експлуатації елементи конструкцій та деталей машин зазнають різних пошкоджень, природа яких залежить від їх напружено-деформованого стану та умов роботи (розтяг або стиск, згинання, кручення, згинання з крученням, змінне навантаження тощо). Для забезпечення міцності, надійності та довговічності цих елементів проводяться численні дослідження процесів накопичення пошкоджень, зокрема, зародження та розвиток тріщин в матеріалах, з яких виготовлені конструкції та деталі машин. Основними напрямками запобігання цим негативним явищам або зменшення їх впливу на роботу конструкцій в цілому є проведення своєчасного та якісного діагностування, тобто визначення технічного стану об'єкта, дослідження та проектування раціональних формперерізів, аналіз умов закріплення елементів тощо.

Серед усіх елементів конструкцій та деталей машин сучасного підприємства значну частину складають ті, які працюють на стискання: колони, стійки, верхні пояси ферм, гвинти в передачах гвинт-гайка, гвинтові пружини та інші. Їх розраховують не тільки на міцність, але й на стійкість, оскільки втрата стійкості є дуже небезпечним явищем, внаслідок якого відбувається некерований ріст деформацій і стиснутий стержень руйнується практично миттєво, що виключає будь-яку можливість вжиття дієвих заходів щодо запобігання аваріям і катастрофам. Саме тому тривалий час проводять дослідження стійкості стиснутих елементів для розробки заходів щодо недопущення подібних надзвичайних ситуацій в майбутньому [1-5]. Оскільки основними завданнями технічного діагностування є контроль та прогнозування технічного стану об'єкта, а також виявлення причин порушення нормальної експлуатації стиснутих елементів конструкцій та деталей машин, слід провести додаткові дослідження щодо впливу умов закріплення кінців елементів та жорсткості опор на значення критичного навантаження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок для вирішення цієї проблеми внесли видатні вчені XVIII-XX століть Л. Ейлер, Ф. Енгессер, Ф. Ясинський, Л. Тетмайер, Т.